

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Ndob/36/2023
Identifikačné číslo spisu:	3719203282
Dátum vydania rozhodnutia:	28.03.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Beáta Miničová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:3719203282.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beaty Miničovej a členiek senátu JUDr. Ivany Izakovičovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej v spore žalobcu PRIMA ŠPORT, o.z., so sídlom Tatranská 298, Považská Bystrica, IČO: 34 057 595, zastúpeného JUDr. Magda Poliačiková, advokátka, s.r.o., so sídlom Národná 17, 010 01 Žilina, IČO: 36 848 654, proti žalovanému Mestská dopravná spoločnosť, a.s. Považská Bystrica, skrátene MDS a.s. Považská Bystrica, so sídlom Za Orlovským mostom 300, 017 36 Považská Bystrica, IČO: 36 611 131, zastúpeného JUDr. Róbert Fatura, advokát, s.r.o., so sídlom Centrum 18/23, 017 01 Považská Bystrica, IČO: 46 528 644, o určení práva zodpovedajúce vecnému bremenu, o nesúhlase Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m na konanie a rozhodnutie o odvolaní je Krajský súd v Trenčíne.

Odôvodnenie

1. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) bol postupom podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“ alebo „Civilný sporový poriadok“) predložený Krajským súdom v Banskej Bystrici súdny spis na rozhodnutie o príslušnosti. Krajský súd v Banskej Bystrici nesúhlasí s postúpením sporu Krajským súdom v Trenčíne.

2. Krajský súd v Trenčíne postúpenie veci Krajskému súdu v Banskej Bystrici dôvodil tým, že s účinnosťou od 1. júna 2023 je v zmysle § 34 ods. 2 písm. a) CSP na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní podľa § 22 písm. f) a § 23 písm. f) CSP príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici. V prejednávanej veci ide o konanie v obchodnoprávnej veci, ktorú rozhodol Okresný súd Trenčín, a preto je na rozhodnutie o odvolaní v tejto veci príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici a nie Krajský súd v Trenčíne, ktorému bola vec predložená dňa 6. februára 2023. Uvedené zákonné ustanovenia sa ako procesné aplikujú okamžite, t.j. aj na konania začaté a neskončené do 31. mája 2023 vrátane konaní, kde boli odvolania predložené Krajskému súdu v Trenčíne aj pred 1. júna 2023 a nebolo doposiaľ o nich rozhodnuté. Preto senát Krajského súdu v Trenčíne, a to aj vzhľadom na potrebu zachovania jednotného procesnoprávneho postupu v obdobných veciach zastáva názor, že z dôvodu okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej právnej úpravy (ustanovenia § 471c CSP) je na konanie o

odvolaní v predmetnej veci príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici s poukazom na § 471c CSP v spojení s § 34 ods. 2 písm. a) CSP.

3. Krajský súd v Banskej Bystrici s postúpením sporu nesúhlasí vzhľadom na to, že v danom prípade sa jedná o občianskoprávny spor. Krajský súd v Trenčíne je aj po nadobudnutí účinnosti ustanovenia § 471c CSP súdom, ktorý rozhoduje v agende Občianskeho práva, preto spory z agendy Občianskeho práva nie je možné postúpiť na Krajský súd v Banskej Bystrici s poukazom na zmeny v kauzálnej príslušnosti. Predmetom konania je spor o určenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu. Z rozhodnutia okresného súdu, proti ktorému bolo podané odvolanie, žiadnym spôsobom nevyplyva, že by vzťah medzi žalobcom a žalovaným bol vzťahom obchodnoprávnym. Samotná skutočnosť, že žalovaný dotknutý pozemok využíva na podnikateľské účely nezakladá medzi žalobcom a žalovaným obchodnoprávny vzťah, keďže ho nevyužíva na podnikateľské účely vo vzťahu k žalobcovi. Zo spisu nie je zrejmé, či žalobca má postavenie podnikateľa podľa § 2 ods. 2 ObZ (nie je zrejmé, či má živnostenské, alebo iné oprávnenie), ak by však hneď žalobca bol podnikateľom (čo zo spisu nevyplyva), nezakladá to samo o sebe obchodnoprávny charakter vzťahu, pretože nie každý vzťah medzi podnikateľmi je vzťahom obchodnoprávnym, ale iba taký vzájomný vzťah, ktorý vznikol pri ich podnikateľskej činnosti (§ 261 ods. 1 ObZ). Krajský súd v Banskej Bystrici dodal, že ak aj okresný súd zapísal vec do nesprávneho súdneho registra „Cb“, nemení to charakter súdneho sporu a nie je dôvodom, aby vo veci rozhodoval senát obchodnoprávneho kolégia, pretože tým by došlo k popretiu zásady zákonného sudcu. Podľa názoru Krajského súdu v Banskej Bystrici je týmto na konanie a rozhodnutie o odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu Okresného súdu Trenčín zo dňa 31. marca 2022 v spojení s opravným uznesením zo dňa 9. januára 2023 (č. k. 8Cb/41/2019) príslušný Krajský súd v Trenčíne.

4. Najvyšší súd, ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Banskej Bystrici a Krajskému súdu v Trenčíne (§ 43 ods. 2 CSP), dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením sporu je dôvodný.

5. Podľa článku 4 ods. 1 CSP, ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť, na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto, alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

6. Podľa článku 17 CSP súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

7. Podľa § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

8. Podľa § 34 ods. 1 CSP ak odsek 2 neustanovuje inak, o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu rozhoduje krajský súd, v ktorého obvode má sídlo okresný súd, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

9. Podľa § 40 CSP súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednávania sporu.

10. Podľa § 471c CSP konanie začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

11. Podľa § 3 ods. 6 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sídlach a obvodoch súdov“), sídlom Krajského súdu v Trenčíne je mesto Trenčín; jeho obvod tvoria obvody: a) Okresného súdu Prievidza, b) Okresného súdu Trenčín.

12. Pre rozhodnutie tohto sporu o príslušnosť je potrebné v prvom rade vyriešiť otázku časovej pôsobnosti právnych noriem upravených v § 34 ods. 1 a 2 CSP v nadväznosti na prechodné ustanovenie § 471c CSP. Odvolanie bolo podané (a teda odvolacie konanie bolo začaté) pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov (ďalej len „novela“), ktorým boli s účinnosťou od 1. júna 2023 menené aj ustanovenia upravujúce funkčnú príslušnosť súdov na konanie o odvolaní a novoupravená kauzálna príslušnosť súdov v obchodnoprávných sporoch. Pre súdy preto vzniká otázka, či sa nová právna úprava funkčnej príslušnosti má vzťahovať aj na odvolacie konania začaté pred účinnosťou novely.

13. V procesnom práve je pri riešení otázok intertemporality základným princípom okamžitá aplikovateľnosť novej procesnej úpravy na konania začaté a prebiehajúce podľa doterajších predpisov. Pokiaľ nie je v prechodných ustanoveniach upravené inak, je preto potrebné, aby súdy aj na konania začaté a prebiehajúce podľa predchádzajúcej právnej úpravy, aplikovali novú právnu úpravu, a to od momentu nadobudnutia jej účinnosti.

14. V rámci novely Civilného sporového poriadku bolo prijaté aj prechodné ustanovenie obsiahnuté v § 471c CSP, podľa ktorého sa konania začaté podľa predchádzajúcej právnej úpravy a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023 (s výnimkou prípadov, kedy osobitný predpis výslovne upravil prechod výkonu súdnictva na iný súd). Uvedené prechodné ustanovenie tak upravuje zachovanie vecnej a miestnej príslušnosti v konaniach začatých a právoplatne neskončených do 31. mája 2023. Predmetné prechodné ustanovenie ale neupravuje zachovanie funkčnej a ani kauzálnej príslušnosti, čo vyplýva z gramatického (jazykového) výkladu predmetného ustanovenia. Pokiaľ by zákonodarcu mal v úmysle zahrnúť v prechodnom ustanovení § 471c CSP aj zachovanie kauzálnej a funkčnej príslušnosti, urobil by tak obdobne, ako v prípade § 470 ods. 4 CSP.

15. V súlade s princípom okamžitej aplikovateľnosti je potom novú právnu úpravu funkčnej príslušnosti obsiahnutú v § 34 ods. 2 CSP potrebné aplikovať aj na odvolacie konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023.

16. V skúmanej veci je zrejmé, že Krajský súd v Banskej Bystrici s postúpením veci nesúhlasí primárne z dôvodu, že sa jedná o občianskoprávny spor s tým, že Krajský súd v Trenčíne je aj po nadobudnutí účinnosti ustanovenia § 471c CSP súdom, ktorý rozhoduje v agende Občianskeho práva, preto spory z agendy Občianskeho práva nie je možné postúpiť na Krajský súd v Banskej Bystrici s poukazom na zmeny v kauzálnej príslušnosti.

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky z obsahu spisu zisťuje, že predmetom konania je spor o určenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu. Žalobcom v konaní je právnická osoba zriadená podľa zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov, konkrétne občianske združenie, ktoré združuje občanov s cieľom rozvoja hrania tenisu a výkonu iných športov s cieľom rozvoja podmienok športových možností v meste Považská Bystrica. Žalovaným je podnikateľ - akciová spoločnosť, s predmetom podnikania zahŕňajúcim osobnú dopravu, prenájom hnuteľných vecí, prenájom nehnuteľností, prevádzkovanie garáží, pravidelnú autobusovú dopravu a iné. Právny vzťah, ktorého posúdenie je predmetom sporu mal vzniknúť výkonom práva - vydržaním.

18. Právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným nemožno považovať za vzájomný vzťah týkajúci sa podnikateľskej činnosti žalobcu a žalovaného, keďže vznik vecného bremena vydržaním sa predmetu podnikateľskej činnosti sporových strán netýka. Ide tak o vzťah medzi subjektami práva, ktorý nie je definovaný v § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka. Navyše, zo žiadneho dokumentu nachádzajúceho sa v súdnom spise nevyplýva, že by bola medzi žalobcom a žalovaným uzatvorená taká zmluva, ktorá by vzťah medzi žalobcom a žalovaným podriadila režimu Obchodného zákonníka (§ 262 ods. 1 Obchodného zákonníka).

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožňuje so záverom predkladacieho súdu, že ak okresný súd zapísal vec do nesprávneho súdneho registra „Cb“, táto skutočnosť nemení charakter súdneho sporu a nie je dôvodom, aby vo veci rozhodoval senát obchodnoprávneho kolégia, pretože tým by došlo k popretiu zásady zákonného sudcu (obdobne uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Ndc/57/2023 zo dňa 7. decembra 2023). V zmysle uvedeného, s prihliadnutím na to, že predmetom sporu nie je obchodnoprávny spor, nie je možné aplikovať ustanovenie § 22 CSP účinné od 1. júna 2023. Aj podľa Civilného sporového poriadku účinného od 1. júna 2023 na základe ust. § 34 ods. 1 CSP platí, že o odvolaní proti rozhodnutiu Okresného súdu Považská Bystrica (dnes Okresný súd Trenčín) v občianskom spore rozhoduje Krajský súd v Trenčíne.

20. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že nesúhlas Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci Krajským súdom v Trenčíne je dôvodný, keďže príslušným na konanie a rozhodnutie o odvolaní v danom občianskoprávnom spore je Krajský súd v Trenčíne.

21. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.